

บทที่ 5
การวิเคราะห์ข้อมูล

การสำรวจสภาพที่อยู่อาศัยของลูกจ้างสำนักรักษาความสะอาดกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้แก่ พนักงานกวาด พนักงานเก็บขยะมูลฝอย และพนักงานขับรถเก็บขยะมูลฝอย ได้ทำการศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 320 คน โดยใช้วิธีการออกแบบสอบถามกลุ่มตัวอย่างที่เขตต่างๆ ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 12 เขต โดยที่กลุ่มตัวอย่างจำแนกออกตามลักษณะของหน้าที่การปฏิบัติงานและลักษณะการจ้างงาน ดังนี้คือ (ตารางที่ 5-1 และตารางที่ 5-2)

ตารางที่ 5-1 ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหน้าที่การปฏิบัติงาน

ข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
พนักงานกวาด	158	49.4
พนักงานเก็บขนฯ	110	34.4
พนักงานขับรถเก็บขนฯ	52	16.2
รวม	320	100.0

ตารางที่ 5-2 ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะการจ้างงาน

ข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ลูกจ้างประจำ	184	57.5
ลูกจ้างชั่วคราว	136	42.5
รวม	320	100.0

จากข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ ลูกจ้างสำนักรักษาความสะอาดตามหน้าที่การปฏิบัติงานและลักษณะการจ้างงานของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกออกเป็นดังนี้คือ พนักงานกวาด จำนวน 158 คน คิดเป็นร้อยละ 49.4 พนักงานเก็บขนมูลฝอย จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 34.4 และ พนักงานขับรถเก็บขนมูลฝอย จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 16.2 ในจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเป็นลูกจ้างสำนักรักษาความสะอาดของกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีลักษณะการจ้างงานแตกต่างกัน โดยมีลักษณะเป็นลูกจ้างประจำ 184 คน คิดเป็นร้อยละ 57.5 และลูกจ้างชั่วคราว จำนวน 136 คน หรือ ร้อยละ 42.5

ลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่างอีกประการหนึ่งคือ มีแหล่งงานอยู่ในเขตต่างๆ ของกรุงเทพมหานครดังนั้นจึงทำการศึกษาจากเขตต่างๆ ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 12 เขต (ขั้นตอนและวิธีการคัดเลือกเขตตัวอย่าง กล่าวถึงในบทที่ 4) โดยแบ่งการคัดเลือกพื้นที่ในการศึกษาวิจัยออกเป็น 3 กลุ่มคือ เขตชั้นใน ชั้นกลางและเขตชั้นนอกของกรุงเทพมหานคร ดังนี้คือ

ตารางที่ 5-3 ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจำแนกกลุ่มตามเขต

ข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
เขตชั้นใน	121	37.8
เขตชั้นกลาง	135	42.2
เขตชั้นนอก	64	20.0
รวม	320	100.00

ลักษณะการทำงานและการปฏิบัติหน้าที่ของลูกจ้างรักษาความสะอาดที่ทำการสำรวจเป็นกลุ่มตัวอย่าง มีแหล่งงานที่กระจายอยู่ตามเขตต่างๆ ของกรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็นเขตชั้นใน จำนวน 121 คน ร้อยละ 37.8 เขตชั้นกลาง จำนวน 135 ร้อยละ 42.2 และเขตชั้นนอกของกรุงเทพมหานคร จำนวน 64 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 20.0 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด

5.1 ข้อมูลพื้นฐานกลุ่มตัวอย่าง

ลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 320 คน เมื่อจำแนกตาม เพศ ช่วงอายุ สถานภาพการสมรส และภูมิลำเนา ทำให้เห็นลักษณะพื้นฐานของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้คือ

5.1.1 เพศ

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นเพศหญิง จำนวน 114 คนหรือคิดเป็น ร้อยละ 35.6 และเป็นเพศชาย จำนวน 206 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 64.4 ในจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (ตารางที่ 5-4) หากจำแนกการพิจารณาตามลักษณะของงาน จากข้อมูลที่สำคัญ ในส่วนของพนักงานเก็บขนมูลฝอย และพนักงานขับรถเก็บขนมูลฝอย จะมีลักษณะเป็นเพศชายทั้งหมด ส่วนพนักงานกวาดจะมีทั้งเพศชายและหญิง โดยส่วนใหญ่เป็นหญิง คิดเป็น ร้อยละ 72.2 จากจำนวนพนักงานกวาดทั้งหมด จำนวน 158 คน (ตารางที่ 5-5)

ตารางที่ 5-4 ข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ

ข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ชาย	206	64.4
หญิง	114	35.6
รวม	320	100.00

ตารางที่ 5-5 ข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศของพนักงานกวาด

ข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ชาย	44	27.8
หญิง	114	72.2
รวม	158	100.00

5.1.2 ช่วงอายุและสถานภาพ

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา พบว่าส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 38.1 และ ช่วงอายุระหว่าง 20 - 30 ปี หรือร้อยละ 28.5 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด โดยมีค่าเฉลี่ยของอายุอยู่ที่ 34.4 ปี และกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส/อยู่ด้วยกัน คิดเป็นร้อยละ 55.3 และมีบุตรแล้ว โดยจำนวนบุตรของครอบครัวจะมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 2.8 (ตารางที่ 5-6 และ 5-7)

ตารางที่ 5-6 ข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามช่วงอายุ

ข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
20 – 30 ปี	91	28.5
31 – 40 ปี	122	38.1
41 – 50 ปี	82	25.6
51 – 60 ปี	25	7.8
รวม	320	100.00

ค่าเฉลี่ย = 34.4 ปี

ตารางที่ 5-7 ข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพการสมรส

ข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
โสด	96	30.0
สมรส/อยู่ด้วยกัน	177	55.3
ม่าย หย่า แยกกันอยู่	47	14.7
รวม	320	100.00

ตารางที่ 5-8 ข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง จำแนกจำนวนบุตร

ข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
1 คน	14	7.6
2 คน	48	26.1
3 คน	71	38.6
4 คน	45	24.5
มากกว่า 4 คน	6	3.2
รวม	184	100.00

ค่าเฉลี่ย = 2.8 คน

5.1.3 อาชีพของคู่สมรส

สถานภาพการมีครอบครัวของกลุ่มตัวอย่าง จากการสอบถามถึง สถานภาพด้านอาชีพของคู่สมรสของกลุ่มตัวอย่าง (ตารางที่ 5-9) ได้พบว่า จำนวน 67 คนหรือร้อยละ 31.3 กลุ่มตัวอย่างที่ตอบทั้งหมด 214 คน ที่พบว่าคู่สมรสเป็นลูกจ้างสำนักรักษาความสะอาดด้วยกัน และร้อยละ 5.1 เป็นลูกจ้างของกรุงเทพมหานครอื่นๆ (นอกเหนือจากข้อ 1) นอกเหนือจากนั้นคือ มีอาชีพค้าขายทั่วไป, รับจ้างเอกชนหรือทำงานโรงงาน ร้อยละ 33.2 และมีอีกส่วนหนึ่งคือร้อยละ 30.4 ที่ไม่ได้ทำงานและไม่มีรายได้ ซึ่งหมายถึง เป็นแม่บ้าน และมีบางส่วนที่ไม่มีงานทำเนื่องจากภาวะเศรษฐกิจ

ตารางที่ 5-9 ข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพของคู่สมรส

ข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
เป็นลูกจ้างสำนักรักษาฯ ด้วยกัน	67	31.3
เป็นลูกจ้างของกทม. (นอกเหนือจากข้อ 1)	11	5.1
อื่นๆ (ค้าขาย, รับจ้าง)	71	33.2
ไม่ได้ทำงาน ไม่มีรายได้	65	30.4
รวม	214	100.00

5.1.4 ลักษณะการประกอบอาชีพ

ลักษณะการประกอบอาชีพของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา จำแนกออกตามเวลาการทำงานและอายุงาน สำหรับเวลางานของกลุ่มตัวอย่างศึกษาโดยแบ่งออกได้เป็น 3 ช่วง คือ ในช่วงเช้า ช่วงบ่าย และช่วงกลางคืน พบว่า ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างด้านการประกอบอาชีพส่วนใหญ่ทำงานในช่วงเช้าคือ ช่วงเวลาที่ทำงานส่วนใหญ่อยู่ในคาบเวลา ตี 5 ถึง บ่ายโมง คิดเป็นร้อยละ 50.9 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด กลุ่มตัวอย่างทำงานในช่วงบ่าย คือ เวลาส่วนใหญ่อยู่ในคาบเวลา บ่ายโมง ถึง สามทุ่ม คิดเป็นร้อยละ 26.9 และ ช่วงเวลากลางคืน สามทุ่ม ถึง ตี 5 ร้อยละ 22.1 (ตารางที่ 5-10) โดยที่อายุงานเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างอยู่ที่ 6.4 ปี (ตารางที่ 5-11)

ตารางที่ 5-10 เวลางานของกลุ่มตัวอย่าง

เวลางาน	จำนวน (คน)	รวม
ช่วงเช้า (ตี 5 – บ่ายโมง)	163	50.9
ช่วงบ่าย (บ่ายโมง – สามทุ่ม)	86	26.9
ช่วงกลางคืน (สามทุ่ม- ตี 5)	71	22.2
รวม	320	100.0

ตารางที่ 5-11 อายุงานของกลุ่มตัวอย่าง

อายุงาน	จำนวน (คน)	รวม
6 เดือน – 3 ปี	119	37.2
3 ปีขึ้นไป – 8 ปี	125	39.0
8 ปีขึ้นไป – 13 ปี	56	17.5
13 ปีขึ้นไป – 18 ปี	13	4.1
18 ปีขึ้นไป	7	2.2
รวม	320	100.0

6.1.5 ภูมิลำเนาเดิม

ข้อมูลจากการสำรวจ พบว่าภูมิลำเนาเดิมของกลุ่มตัวอย่างมีภูมิลำเนาเดิมเป็นกรุงเทพมหานคร คิดเป็น ร้อยละ 39.0 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดซึ่งใกล้เคียงกับที่มีภูมิลำเนาเดิมในจังหวัดอื่นๆ ร้อยละ 39.7 และในส่วนของผู้มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในเขตปริมณฑล มีร้อยละ 11.9 (ตารางที่ 5-12) ซึ่งพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิลำเนาเดิมอยู่ในจังหวัดอื่นๆ โดยส่วนใหญ่มาจากภาคกลาง ร้อยละ 66.1 พบจากข้อมูลว่าเป็นจังหวัด อ่างทอง และจังหวัดสุพรรณบุรี และอยุธยา รองลงมาคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือและภาคใต้ ตามลำดับ (ตารางที่ 5-13)

ตารางที่ 5-12 ข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภูมิลำเนา

ข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
กรุงเทพมหานคร	125	39.0
ปริมณฑล	38	11.9
จังหวัดอื่นๆ	127	39.7
ไม่ตอบ	30	9.4
รวม	320	100.00

ตารางที่ 5-13 ข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามภูมิลำเนาจังหวัดอื่นๆ

ข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ภาคเหนือ	4	3.2
ภาคกลาง	84	66.1
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	32	25.2
ภาคตะวันออก	6	4.7
ภาคใต้	1	0.8
รวม	127	100.00

จากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่า ลักษณะของกลุ่มตัวอย่างมีลักษณะดังนี้

1. เพศ เป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง แต่ในส่วนของพนักงานกวาดมีลักษณะเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ส่วนงานเก็บขนมูลฝอยซึ่งประกอบไปด้วยคนเก็บขนมูลฝอยและพนักงานขับรถเก็บขนฯ เป็นเพศชายทั้งหมด
2. ช่วงอายุและสถานภาพ อายุเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างอยู่ที่ 34.14 โดยที่ช่วงอายุส่วนใหญ่ อยู่ที่ 31 – 40 ปี และ 20 –30 ปี ตามลำดับ
3. สถานภาพครอบครัวของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่สมรส/อยู่ด้วยกัน รองลงมา คือ โสด และ ม่าย หย่า แยกกันอยู่ มีบุตรในครอบครัวส่วนใหญ่ 3 คน
4. อาชีพของคู่สมรส พบว่า ร้อยละ 55.7 ของกลุ่มตัวอย่างเป็นลูกจ้างของกรุงเทพมหานคร ในลักษณะที่อยู่สำนักรักษาด้วยกันและเป็นลูกจ้างในหน่วยงานอื่นของกรุงเทพมหานคร นอกนั้นคือ ทำงานอื่นๆ เช่น ค้าขาย รับจ้างในโรงงาน และ ไม่มีงานทำ ไม่มีรายได้ เช่น เป็น แม่บ้าน และบางส่วนไม่มีงานทำเนื่องจากภาวะเศรษฐกิจ
5. ลักษณะของการประกอบอาชีพ ด้านเวลางานของกลุ่มตัวอย่าง ที่แบ่งออกเป็น 3 คาบเวลา จากข้อมูลประชากร พนักงานกวาดจะทำงานเฉพาะในคาบเวลาเช้าและบ่าย คือ ตี 5 – บ่ายโมง และ บ่ายโมง – สามทุ่ม ซึ่งการจัดเวลาจะไม่เหมือนกันขึ้นอยู่กับการจัดเวลาในแต่ละเขต ส่วนพนักงานเก็บขนจะทำงานทั้ง 3 คาบเวลา คือ ช่วงเช้า ช่วงบ่าย ช่วงกลางคืน คือ สามทุ่ม – ตี 5 นอกจากนั้นยังขึ้นอยู่กับแหล่งงาน กล่าวคือ ในเขตชั้นในและเขตชั้นกลางบางเขต ที่มีช่วงเวลาทำงานในช่วงกลางคืน ส่วนเขตชั้นนอกจะทำงานเฉพาะในช่วงเช้า และ บ่ายเท่านั้น โดยกลุ่มตัวอย่างที่สำรวจเป็นส่วนใหญ่ที่ทำงานในช่วงเช้า
6. ภูมิลำเนาเดิม กลุ่มตัวอย่างจากการสำรวจมีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร และต่างจังหวัดในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกันคือ ร้อยละ 39 และ 39.7 สำหรับภูมิลำเนาในต่างจังหวัดมีอยู่ในทุกภาค ส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างมาจากภาคกลาง ร้อยละ 66.1 รองลงมาคือภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออกและภาคใต้

5.2 สภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของลูกจ้างสำนักรักษาความสะอาด

สำหรับในเรื่องนี้จะเป็นการศึกษาเกี่ยวกับลักษณะและโครงสร้างของประชากรที่อยู่อาศัยของกลุ่มตัวอย่าง จากการทบทวนวรรณกรรมในเรื่องพฤติกรรมในเรื่องที่อยู่อาศัย สรุปประเด็นของปัจจัยที่นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็น 2 ประเด็น ปัจจัยแรก คือ ลักษณะของโครงสร้างครอบครัวและการประกอบอาชีพและรายได้ สภาพเศรษฐกิจของครอบครัว ซึ่งได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างตามลักษณะของหน้าที่การงานของกลุ่มตัวอย่าง ดังต่อไปนี้

5.2.1 โครงสร้างครอบครัวและอยู่อาศัย

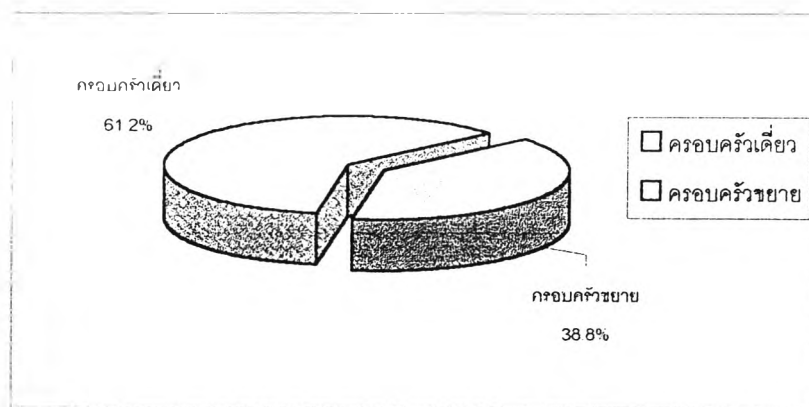
จากลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่างทางสังคม ซึ่งจะประกอบไปด้วย โครงสร้างของครอบครัว จำนวนสมาชิกในครอบครัวและความสัมพันธ์ของผู้อยู่อาศัยในครัวเรือน มีรายละเอียดดังนี้คือ

กลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาลักษณะและโครงสร้างของครอบครัว โดยพิจารณาจากจำนวนครอบครัวและจำนวนสมาชิกในครัวเรือนของกลุ่มตัวอย่างที่มีครอบครัว จำนวน 224 ตัวอย่าง พบว่า ครัวเรือนของกลุ่มตัวอย่างโดยเฉลี่ยส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 61.2 ของกลุ่มตัวอย่างที่มีครอบครัวแล้ว มีลักษณะทางสังคมเป็นครอบครัวเดี่ยว คือ มีเฉพาะครอบครัวของตัวอย่าง 1 ครอบครัว อยู่กันในครอบครัวเฉพาะพ่อ แม่ ลูก สำหรับครอบครัวที่อาศัยอยู่ด้วยกันมากกว่า 1 ครอบครัว (ครอบครัวขยาย) ซึ่งมีอยู่ประมาณร้อยละ 38.8 (ตารางที่ 5-14)

ตารางที่ 5-14 โครงสร้างของครอบครัว

โครงสร้างครอบครัว	พนักงานกวาด		พนักงานเก็บขยะ		พนักงานขับฯ		รวม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1 ครอบครัว	60	57.1	57	66.2	20	60.6	61.2
มากกว่า 1 ครอบครัว	45	42.9	29	33.8	13	39.4	38.8
รวม	105	100.0	86	100.0	33	100.0	100.0

* จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่มีครอบครัวแล้ว จำนวน 224 ตัวอย่าง

แผนภูมิที่ 5-1 โครงสร้างครอบครัว

จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่มี สมาชิกในครัวเรือน 4 ถึง 5 คน คิดเป็นร้อยละ 60.3 (ตารางที่ 5-15) โดยพบในลักษณะเดียวกันทุกกลุ่มของ ลักษณะงาน จำนวนสมาชิกในครอบครัวที่มากที่สุดที่สำรวจพบอยู่ในกลุ่มของพนักงานกวาด คือมีสมาชิกในครอบครัว จำนวน 20 คน

ตารางที่ 5-15 จำนวนสมาชิกในครอบครัว

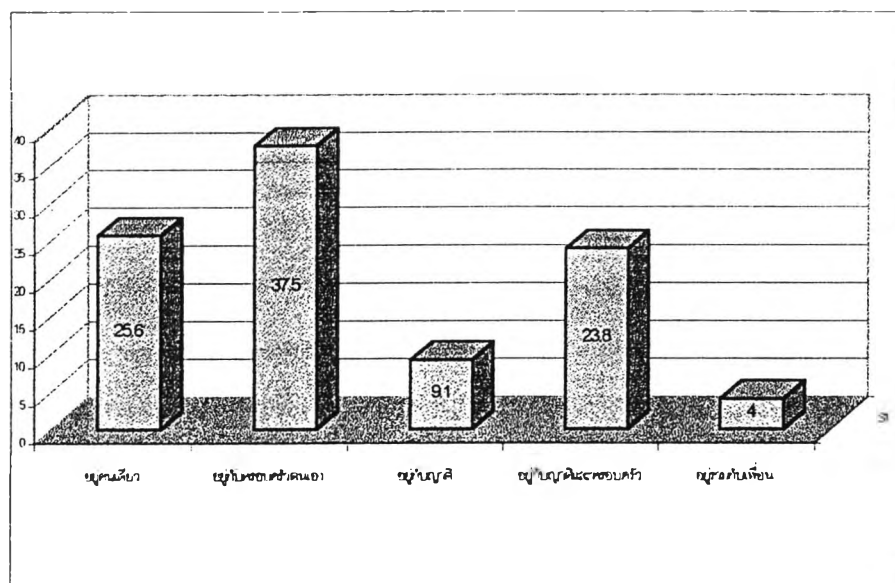
จำนวนสมาชิก ในครัวเรือน	พนักงานกวาด		พนักงานเก็บฯ		พนักงานขับฯ		รวม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1-3 คน	12	11.4	21	24.4	5	15.2	17.0
4-5 คน	65	61.9	49	57.0	21	63.6	60.3
6-10 คน	25	23.8	15	17.4	6	18.2	20.5
11-15 คน	1	1.0	-	-	1	3.0	0.9
มากกว่า 15 คน	2	1.9	1	1.2	-	-	1.3
รวม	105	100.0	86	100.0	33	100.0	100.0

* จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่มีครอบครัวแล้ว จำนวน 224 ตัวอย่าง

ซึ่งลักษณะที่เปรียบเทียบกันได้ของกลุ่มตัวอย่างในเรื่องของโครงสร้างครอบครัวและจำนวนสมาชิกในครอบครัว ตามลักษณะหน้าที่การงานของทั้ง 3 กลุ่ม พบว่า มีลักษณะที่ไม่

แตกต่างกัน กล่าวคือ ทั้ง 3 กลุ่มมีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยวมากกว่าในลักษณะของครอบครัวขยาย และจำนวนสมาชิกในครัวเรือนไม่แตกต่างกัน คือ ส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 4 – 5 คน และไม่ค่อยพบครัวเรือนที่มีจำนวนสมาชิกมากๆ อยู่ในครัวเรือน

แผนภูมิที่ 5-2 ความสัมพันธ์ของผู้อยู่อาศัยในครัวเรือน

การพิจารณาในเรื่องที่อยู่อาศัยจากพื้นฐานทางด้านครอบครัว ที่สำรวจจากกลุ่มตัวอย่าง 3 ลักษณะ คือ ลักษณะส่วนใหญ่จะมีครอบครัว อยู่กับครอบครัว (ร้อยละ 37.5) เป็นลักษณะแรก อีกในลักษณะหนึ่งคืออยู่คนเดียว (ร้อยละ 25.6) และลักษณะสุดท้ายคือลักษณะอาศัยอยู่กับญาติหรือเพื่อน (ร้อยละ 23.8) ในลักษณะที่อยู่คนเดียวที่สามารถอธิบายได้จากการสัมภาษณ์นอกเหนือจากแบบสอบถาม คือมีทั้งเป็นโสดและแต่งงานแล้ว เป็นลักษณะที่เดินทางจากต่างจังหวัดมาทำงานในกรุงเทพฯ โดยที่คนที่แต่งงานแล้วครอบครัวจะอยู่ในต่างจังหวัดที่เป็นภูมิลำเนาเดิม หรือต่างคนต่างแยกย้ายกันทำงาน และการอาศัยอยู่กับญาติหรือเพื่อนก็มีลักษณะในการทำงานเดียวกัน

ในด้านการประกอบอาชีพของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา โดยกลุ่มตัวอย่างจะมีรายได้หลักจากการเงินเดือนที่ได้จากการทำงาน โดยมีอัตราขั้นต่ำของเงินเดือนอยู่ที่ 4,100 บาท (ข้อมูลจากกองการเจ้าหน้าที่ สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร) อัตราของเงินเดือนขั้นต้นที่ลูกจ้างแต่ละคนไม่แตกต่างกันทั้งลักษณะงาน ลักษณะการจ้างงานและแหล่งงาน ความแตกต่างของเงินเดือนที่แต่ละคนจะได้รับขึ้นอยู่กับ อายุงาน

ตารางที่ 5-16 อัตราเงินเดือนของกลุ่มตัวอย่าง

อัตราเงินเดือน (บาท)	พนักงานกวาด		พนักงานเก็บขยะ		พนักงานขับฯ		รวม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
4,000 – 5,000	75	47.5	51	46.4	28	53.9	44.0
5,001 – 6,000	62	39.2	49	44.5	22	42.3	45.6
6,001 – 7,000	19	12.0	6	5.5	1	1.9	8.2
7,001 – 8,000	2	1.3	4	3.6	-	-	1.9
8,001 – 9,000	-	-	-	-	1	1.9	0.3
9,001 – 10,000	-	-	-	-	-	-	-
มากกว่า 10,000	-	-	-	-	-	-	-
รวม	158	100.0	110	100.0	52	100.0	100.0

ข้อมูลด้านอัตราเงินเดือนหรือค่าจ้างที่ได้รับจากกรุงเทพมหานคร ขั้นของเงินเดือนของกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ที่พบจากการสำรวจจะอยู่ที่ 4,000 ถึง 5,000 บาท และ 5,000 ถึง 6,000 บาท ลักษณะที่พิจารณาจากเงินเดือนที่ได้รับเมื่อเทียบแล้วจะจัดกลุ่มอยู่ในระดับกลุ่มของผู้มีรายได้น้อย (ตารางที่ 5-16)

ส่วนหนึ่งที่เป็นลักษณะพิเศษของกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา คือ การมีรายได้พิเศษจากการเก็บข้อมูลที่คาดว่าต่ำกว่าความเป็นจริง เนื่องจากผู้ตอบแบบมักไม่บอกตัวเลขที่แท้จริงและการเก็บข้อมูลทำได้ยาก แต่พอจะสรุปจากข้อมูลที่ได้รับว่า ที่มาของรายได้พิเศษมาจาก 2 ทาง ประการแรกคือจากเงินค่าล่วงเวลาที่ทำงานในวันหยุด ในอัตราวันละ 200 บาท ซึ่งทุกคนจะได้รับเท่ากัน กับรายได้พิเศษของพนักงานเก็บขยะ และขับรถเก็บขยะ จากการแยกขยะและเก็บค่าบริการตามบ้านเรือน ซึ่งเป็นข้อให้พิจารณาว่า กลุ่มพนักงานเก็บขยะ และ พนักงานขับรถเก็บขยะมีรายได้สูงกว่าพนักงานกวาด จากการเปรียบเทียบรายได้พิเศษที่มีผู้ตอบจากแบบสอบถาม คิดเป็นร้อยละ 51 และผู้ที่ไม่ตอบในข้อนี้ ร้อยละ 49 ดังนี้ (ตารางที่ 5-17)

ตารางที่ 5-17 รายได้พิเศษของกลุ่มตัวอย่าง

รายได้พิเศษ (บาท)	พนักงานกวาด		พนักงานเก็บฯ		พนักงานขับฯ		รวม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
น้อยกว่า 2,000	59	37.3	38	34.6	12	23.1	30.3
2,001 – 3,000	11	6.9	16	14.5	18	34.6	17.8
3,001 – 4,000	1	0.6	1	0.9	4	7.7	1.9
4,001 – 5,000	-	-	1	0.9	2	3.8	1.0
มากกว่า 5,000	-	-	-	-	-	-	-
ไม่ตอบ	(87)	55.1	(54)	49.1	(16)	30.8	49.0
รวม	158	100.0	110	100.0	52	100.0	100.0

รายได้พิเศษของแต่ละกลุ่มที่ศึกษาจากลักษณะงาน พบว่า มีลักษณะไม่แตกต่างกัน คือ อยู่ในระดับน้อยกว่า 2,000 บาท ซึ่งใน 2 กลุ่มหลังนั้นพิจารณาได้ว่าน่าจะให้คำตอบที่ต่ำกว่าความเป็นจริงมาก เพราะส่วนใหญ่จะมีรายได้พิเศษจากการแยกขยะ ในส่วนที่ตอบเกินกว่า 2,000 บาท คือในช่วง 2,001 ถึง 3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 17.8 มีเพียงร้อยละ 1.9 และ 1.0 เท่านั้นที่มีรายได้พิเศษ 3,001 ถึง 4,000 บาท และ 4,001 ถึง 5,000 บาท เพื่อพิจารณาถึงข้อมูลที่ได้รับโดยการสัมภาษณ์จากหัวหน้างาน ถึงรายได้พิเศษที่ได้รับจากการแยกขยะ ได้รับคำตอบว่า " การแยกขยะนั้นเป็นรายได้เสริมของพนักงานเก็บขยะมูลฝอยและ

พนักงานขับรถเก็บขนมูลฝอย รายได้เสริมดังกล่าวมีส่วนในการช่วยส่งเสริมขวัญและกำลังใจ นอกเหนือจากสวัสดิการในการทำงาน ส่วนรายได้พิเศษที่ได้รับประมาณได้ว่า ประมาณ 1 เท่าของเงินเดือน ความแตกต่างจะขึ้นอยู่กับแหล่งงาน"

5.2.3 สภาพเศรษฐกิจของครัวเรือน

การประเมินสภาพเศรษฐกิจของครัวเรือนจะพิจารณาจาก รายได้ของครัวเรือน จำนวนผู้ที่มีรายได้ในครัวเรือน และรายจ่ายที่เป็นค่าใช้จ่ายในเรื่องที่อยู่อาศัย ดังต่อไปนี้ คือ

รายได้ของครัวเรือน

จากแบบสอบถามที่ได้ถามเกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจในครัวเรือน ซึ่งพิจารณาจากผู้ที่มีรายได้ของครอบครัว และรายได้ในครัวเรือนที่ได้รับ โดยเฉลี่ยจะมีรายได้ในช่วง 6,000 ถึง 8,000 บาท และ 8,001 ถึง 10,000 บาทต่อเดือน หรือประมาณ 3 ใน 4 ของครัวเรือนทั้งหมด ที่มีรายได้ไม่ถึง 10,000 บาท แต่ในขณะเดียวกัน ครัวเรือนที่มีรายได้รวมมากกว่า 10,000 บาท ก็มีมากพอสมควร อันแสดงให้เห็นถึงระดับความยากจน ที่แตกต่างกันในครัวเรือน (ตารางที่ 5-18)

ตารางที่ 5-18 รายได้ครอบครัวของกลุ่มตัวอย่าง

รายได้ครอบครัว	พนักงานกวาด		พนักงานเก็บฯ		พนักงานขับฯ		รวม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
4,000 – 6,000	29	18.4	15	13.6	8	15.4	16.3
6,001 – 8,000	76	48.1	19	17.2	14	26.9	34.1
8,001 – 10,000	32	20.3	44	40.0	20	38.5	30.0
10,001 – 12,000	3	1.9	5	4.5	3	5.8	3.4
มากกว่า 12,000 บาท	-	-	2	1.8	3	5.8	1.6
ไม่ตอบ	(18)	(11.4)	(25)	(22.7)	(4)	(7.7)	(14.7)
รวม	158	100.0	110	100.0	52	100.0	100.0

การเปรียบเทียบรายได้ในครัวเรือน พิจารณาจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 320 คน เปรียบเทียบกันในลักษณะงาน พบว่า รายได้เฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดจะมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 7674.2 บาท จากการพิจารณาลักษณะทางเศรษฐกิจของครัวเรือน ในด้านจำนวนผู้ที่มีรายได้ในครัวเรือน พบว่า โดยมาก ร้อยละ 46.9 จะมีผู้ที่มีรายได้ในครัวเรือน 2 คน (ตารางที่ 5-19)

ตารางที่ 5-19 จำนวนผู้มีรายได้ในครัวเรือน

จำนวนผู้มีรายได้ ในครัวเรือน	พนักงานกวาด		พนักงานเก็บฯ		พนักงานขับฯ		รวม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1 คน	46	29.1	30	27.3	8	15.4	26.3
2 คน	80	50.7	56	50.9	14	26.9	46.9
3 คน	21	13.3	10	9.1	16	30.8	14.7
4 คน	7	4.4	8	7.3	3	5.8	5.6
5 คน	3	1.9	-	-	-	-	0.9
มากกว่า 5 คน	-	-	1	0.9	-	-	0.3
ไม่ตอบ	(1)	(0.6)	(5)	(4.5)	(11)	(21.1)	(5.3)
รวม	158	100.0	110	100.0	52	100.0	100.0

รายได้ครัวเรือนของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามลักษณะงาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างพนักงานขับรถเก็บขนจากข้อมูลที่สำรวจได้มีรายได้สูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ ซึ่งส่วนหนึ่งสรุปได้จากการมีรายได้พิเศษในทางอื่น รองลงมาคือพนักงานเก็บขนฯ และพนักงานกวาด ตามลำดับ

ค่าใช้จ่ายด้านต่างๆ

ข้อมูลจากการสำรวจโดยการหาค่าเฉลี่ยของภาระค่าใช้จ่ายต่อเดือนของกลุ่มตัวอย่าง พบสัดส่วนของค่าใช้จ่ายด้านต่างๆ โดยแบ่งเป็นค่าใช้จ่ายในด้านต่างๆ ที่จำเป็นในชีวิตประจำวัน นำมาเปรียบเทียบอัตราส่วนจากรายได้ครอบครัวเฉลี่ย ดังตารางที่ 5-20

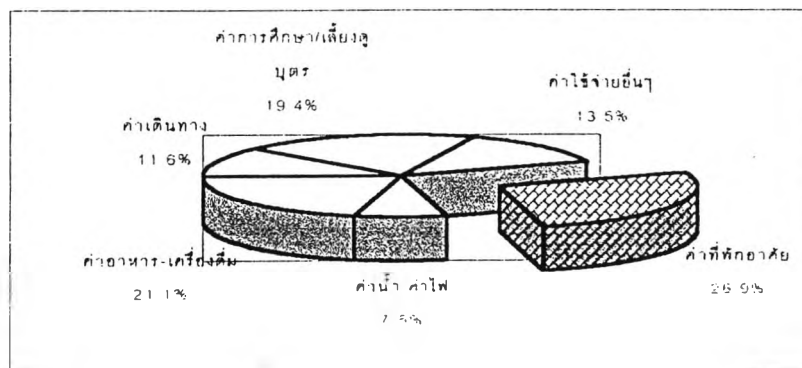
ตารางที่ 5-20 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของครัวเรือน

ภาระค่าใช้จ่าย	ค่าเฉลี่ยต่อเดือน	ร้อยละจากรายได้ครอบครัวเฉลี่ย*
ค่าที่พักอาศัย	1481.9	19.3
ค่าน้ำ-ค่าไฟ	413.4	5.4
ค่าอาหาร-เครื่องดื่ม	1156.7	15.1
ค่าเดินทาง	640.3	8.3
ค่าการศึกษา/เลี้ยงดูบุตร	1068.5	13.9
ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	747.1	9.7

ที่มา : จากการสำรวจ

- รายได้ครอบครัวเฉลี่ย เท่ากับ 7674.2 บาท

แผนภูมิที่ 5-3 ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของครัวเรือน

ภาระค่าใช้จ่ายสูงสุด 3 อันดับแรกจากการสำรวจของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ในส่วนภาระค่าใช้จ่ายในด้านที่อยู่อาศัยของกลุ่มตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 19.3 ของรายได้เฉลี่ยใน

ครัวเรือน ซึ่งจัดว่าเป็นภาระค่าใช้จ่ายสูงสุด รองลงมาได้แก่ ค่าอาหารและเครื่องดื่มคิดเป็นร้อยละ 15.1 และค่าการศึกษา/เลี้ยงดูบุตรในแต่ละเดือน คิดเป็นร้อยละ 13.9

เมื่อพิจารณาต่อไปในเรื่องภาระค่าใช้จ่ายด้านที่อยู่อาศัยเมื่อเทียบกับรายได้ครอบครัวของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า จากกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามในเรื่องนี้ จำนวน 273 ตัวอย่าง พบว่า ค่าร้อยละสูงสุด คือ ร้อยละ 35.5 มีค่าใช้จ่ายด้านที่อยู่อาศัยอยู่ที่ 1,001 ถึง 1,500 บาท (ตารางที่ 5-20) รองลงมา คือในช่วง 1,501 ถึง 2,000 บาท ในสัดส่วนร้อยละ 23.8 ทั้งนี้ในกลุ่มตัวอย่างที่ไม่มีค่าใช้จ่ายในที่อยู่อาศัยคิดเป็นร้อยละ 15.8

ตารางที่ 5-21 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้ครอบครัวและค่าใช้จ่ายด้านที่อยู่อาศัย

ค่าใช้จ่ายด้านที่อยู่อาศัย รายได้ครอบครัว		ไม่เสียค่าใช้จ่าย	ไม่เกิน 1,000	1,001 - 1,500	1,501 - 2,000	2,001 - 2,500	2,500 - 3,000
4,000 - 6,000	จำนวน	8	14	19	11	0	0
	ร้อยละ	2.9%	5.1%	6.9%	4.0%	0	0
6,001 - 8,000	จำนวน	16	1	25	17	36	4
	ร้อยละ	5.9%	4.0%	9.2%	6.2%	13.2	1.5
8,001 - 10,000	จำนวน	15	10	13	24	15	9
	ร้อยละ	5.4	7.3	4.8	8.8	5.5	3.2
10,001 - 12,000	จำนวน	2	1	0	2	5	1
	ร้อยละ	0.7	0.4	0	0.7	1.8	0.4
มากกว่า 12,000 บาท	จำนวน	2	0	0	1	0	2
	ร้อยละ	0.7	0	0	0.4	0	0.7
รวม	จำนวน	43	26	97	65	33	16
	ร้อยละ	15.8	9.5	35.5	23.8	12.8	5.9

* จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม 273 ตัวอย่าง

ในพื้นที่ฐานของสภาพเศรษฐกิจและสังคมของผู้เลือกที่อยู่อาศัย พบว่า สภาพด้านโครงสร้างครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างมีลักษณะเป็นครอบครัวเดี่ยว มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 4 – 5 คน มีลักษณะที่ไม่แตกต่างกันในลักษณะการงานที่นำมาเปรียบเทียบกัน คือ พนักงานกวาด พนักงานเก็บขยะ และ พนักงานขับรถเก็บขยะ

ด้านสภาพเศรษฐกิจ อัตราเงินเดือนของกลุ่มตัวอย่างที่สะท้อนภาพผู้มีรายได้น้อย คือ มีรายได้จากอัตราเงินเดือนอยู่ในช่วง 4,000 – 6,000 บาท และ รายได้รวมครอบครัวส่วนใหญ่ไม่เกิน 8,000 บาท (6,001 – 8,000 บาท) โดยรายได้ครอบครัวเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างอยู่ที่ 7674.2 บาท ในส่วนของรายได้พิเศษของกลุ่มตัวอย่างที่นอกเหนือไปจากเงินเดือน ซึ่งมีแหล่งที่มาทั่วไป จาก 2 ทาง คือ จากเงินล่วงเวลาในการทำงานวันหยุด และจากรายได้จาก การเก็บขยะและเก็บค่าบริการตามบ้านซึ่งมีเฉพาะในกลุ่มพนักงานเก็บขยะและพนักงานขับรถเก็บขยะเท่านั้น ข้อมูลที่สรุปได้จากแบบสอบถามที่คาดว่าต่ำกว่าความเป็นจริง คือต่ำกว่า 2,000 บาท ในกลุ่มพนักงานกวาด และพนักงานเก็บขยะ และ 2,000 – 3,000 บาท ในพนักงานขับรถเก็บขยะที่สามารถสรุปได้จากการสอบถามหัวหน้างาน จะอยู่ราวๆ วันละ 120 บาท หรือ คิดเฉลี่ยรายเดือนประมาณ 1 เท่าของเงินเดือน ที่สามารถสรุปได้ว่า ในการเปรียบเทียบสภาพเศรษฐกิจในครัวเรือนเมื่อเปรียบเทียบสภาพเศรษฐกิจภายในกลุ่ม พนักงานเก็บขยะ และขับรถเก็บขยะน่าจะมีสภาพเศรษฐกิจดีกว่ากลุ่มพนักงานกวาด

ในการหารายได้ของครัวเรือนกลุ่มตัวอย่าง นอกจากผู้นำครอบครัวเป็นผู้หารายได้หลักแล้ว ยังมีผู้ที่ช่วยหารายได้อีกเฉลี่ยแล้วครัวเรือนละ 1 คน โดยมีรายได้ครอบครัวเฉลี่ยอยู่ที่ 7674.2 บาท ค่าใช้จ่ายในครัวเรือนที่มีอัตรามากที่สุดคือค่าที่อยู่อาศัย โดยมีอัตราเฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ 1481.9 บาทหรือคิดเป็นอัตราเฉลี่ยต่อรายได้เฉลี่ยในครัวเรือน คิดเป็น ร้อยละ 19.3

5.3 ความสัมพันธ์ด้านที่ตั้งระหว่างที่อยู่อาศัย – แหล่งงาน

ลักษณะทางประชากรของกลุ่มตัวอย่างมีแหล่งงานในเขตต่างๆ ของกรุงเทพมหานคร โดยที่แบ่งการศึกษาออกได้เป็น เขตชั้นใน เขตชั้นกลาง และเขตชั้นนอกของกรุงเทพมหานคร จากข้อมูลที่อยู่อาศัยในเรื่องที่ตั้งที่อยู่อาศัยกับแหล่งงานของกลุ่มตัวอย่าง โดยพิจารณาจากการเดินทางและระยะเวลาการเดินทางของกลุ่มตัวอย่าง ที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างบ้าน กับแหล่งงานของกลุ่มอย่าง ดังนี้คือ

ก. ที่ตั้งของที่อยู่อาศัย

จากข้อมูลที่อยู่อาศัยของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด ร้อยละ 43.1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีที่ตั้งที่อยู่อาศัยส่วนมากในเขตชั้นกลาง รองลงมาในอัตราส่วนที่ใกล้เคียงกันระหว่างเขตชั้นใน และเขตชั้นนอก คิดเป็นร้อยละ 26.9 และ 25.4 ตามลำดับ ที่อยู่อาศัยในเขตปริมณฑลมีเพียงร้อยละ 4.6 (ตารางที่ 5-22)

ตารางที่ 5-22 ที่ตั้งที่อยู่อาศัยของกลุ่มตัวอย่าง

ที่ตั้งที่อยู่อาศัย	พนักงานกวาด		พนักงานเก็บฯ		พนักงานขับฯ		รวม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
เขตชั้นใน	50	31.6	28	25.5	8	15.4	26.9
เขตชั้นกลาง	66	41.8	45	40.9	27	52.0	43.1
เขตชั้นนอก	32	23.4	35	31.8	15	28.8	25.4
ปริมณฑล	5	3.2	7	1.8	3	3.8	4.6
รวม	158	100.0	110	100.0	52	100.0	100.0

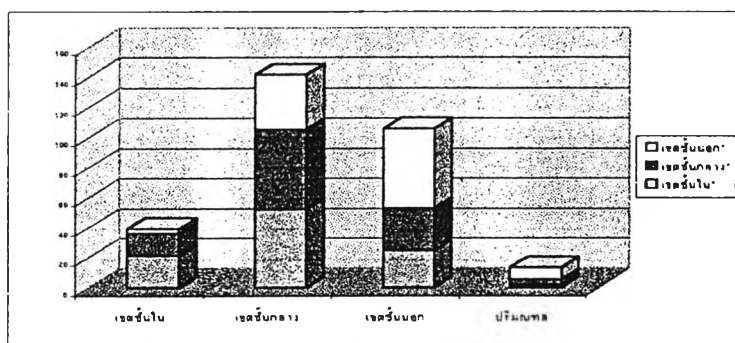
ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างที่อยู่อาศัยกับแหล่งงาน โดยการจัดกลุ่มด้านที่ตั้ง พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่มีแหล่งงานในเขตชั้นในส่วนใหญ่จะมีแหล่งที่อยู่อาศัยในเขตชั้นกลาง. คิดเป็นร้อยละ 52.1 รองลงมาคือ ในเขตชั้นนอก คิดเป็นร้อยละ 24.8 ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีแหล่งงานในเขตชั้นในและอาศัยอยู่ในเขตชั้นในด้วยกัน คิดเป็นร้อยละ 21.5 และมีเพียงร้อยละ 1.6 ของกลุ่มตัวอย่างที่มีแหล่งงานในเขตชั้นในจะมีที่อยู่อาศัยอยู่ในเขตปริมณฑล (ตารางที่ 5-23)

ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่มีแหล่งงานอยู่ในเขตชั้นกลาง ส่วนใหญ่จะมีแหล่งที่อยู่อาศัยในเขตชั้นกลางด้วยกัน คิดเป็นร้อยละ 53.3 รองลงมาคืออาศัยอยู่ในเขตชั้นนอกคิดเป็น ร้อยละ 28.1 และที่อาศัยอยู่ในเขตชั้นในและปริมณฑล คิดเป็นร้อยละ 14.8 และ 3.7 ตามลำดับ

ตารางที่ 5-23 ความสัมพันธ์ระหว่างที่อยู่อาศัย / แหล่งงาน

แหล่งงาน/ที่อยู่อาศัย	เขตชั้นใน		เขตชั้นกลาง		เขตชั้นนอก		ปริมณฑล	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เขตชั้นใน*	26	21.5	63	52.1	30	24.8	2	1.6
เขตชั้นกลาง*	20	14.8	72	53.3	38	28.1	5	3.7
เขตชั้นนอก*	2	3.1	23	35.9	34	53.1	5	7.8

- กลุ่มตัวอย่างมีแหล่งงานเขตชั้นใน จำนวน 121 คน
- กลุ่มตัวอย่างมีแหล่งงานเขตชั้นกลาง จำนวน 135 คน
- กลุ่มตัวอย่างมีแหล่งงานเขตชั้นนอก จำนวน 64 คน

แผนภูมิที่ 5-4 ความสัมพันธ์ระหว่างที่อยู่อาศัยกับแหล่งงาน

สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่มีแหล่งงานในเขตชั้นนอก ซึ่งได้ทำการสุ่มตัวอย่างจำนวน 64 คน พบว่าร้อยละ 53.1 มีแหล่งงานและแหล่งที่อยู่อาศัยอยู่ในเขตเดียวกัน และบางส่วนอาศัยอยู่ในเขตชั้นกลาง คิดเป็นร้อยละ 35.9 ส่วนที่เหลืออยู่ในเขตชั้นใน และเขตปริมณฑล ร้อยละ 3.1 และ 7.8 ตามลำดับ

ข. การเดินทางจากแหล่งงาน - ที่อยู่อาศัย

ความสัมพันธ์ระหว่างแหล่งงานและที่อยู่อาศัยของกกลุ่มตัวอย่าง ในด้านลักษณะของการเดินทาง และระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทางระหว่างบ้านกับที่พักอาศัย มีลักษณะดังนี้ คือ วิธีการเดินทางจากบ้านและแหล่งงาน ส่วนใหญ่กลุ่มตัวอย่างใช้รถโดยสารประจำทางเป็นพาหนะในการเดินทางจากบ้านมายังแหล่งงาน คิดเป็นร้อยละ 49.1 ของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด รองลงมาคือเดินหรือจักรยาน และรถส่วนตัวที่ใช้คือรถจักรยานยนต์ และจะพบข้อมูลกลุ่มตัวอย่างบางส่วนที่ติดรถขะยะเดินทางมาทำงาน (ตารางที่ 5-24)

ตารางที่ 5-24 การเดินทางบ้าน / แหล่งงานของกลุ่มตัวอย่าง

การเดินทาง บ้าน / แหล่งงาน	พนักงานกวาด		พนักงานเก็บฯ		พนักงานขับฯ		รวม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
เดินหรือจักรยาน	47	29.8	25	22.7	4	7.7	23.8
รถโดยสารประจำทาง	70	44.3	67	60.9	20	38.5	49.1
รถส่วนตัว	18	11.4	11	10.0	15	28.9	13.8
อื่นๆ (รถขยะ/ไม่ตอบ)	23	14.6	7	6.4	13	25.0	13.4
รวม	158	100.0	110	100.0	52	100.0	100.0

ในด้านระยะเวลาที่ใช้ในการเดินทาง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ใช้ระยะเวลาในการเดินทาง 30 นาที ถึง 1 ชั่วโมง เกิน 30 นาที คิดเป็นร้อยละ 49.1 และ ในอันดับรองลงมา คือไม่เกิน 30 นาที ร้อยละ 36.9 (ตารางที่ 5-25)

ตารางที่ 5-25 เวลาที่ใช้เดินทาง บ้าน / แหล่งงานของกลุ่มตัวอย่าง

เวลาที่ใช้ในการเดินทาง	พนักงานกวาด		พนักงานเก็บฯ		พนักงานขับฯ		รวม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ไม่เกิน 30 นาที	47	29.8	41	37.2	30	57.7	36.9
30 นาที - 1 ชั่วโมง	85	53.8	51	46.4	20	40.4	48.7
1 - 2 ชั่วโมง	19	12.0	15	13.6	2	1.9	11.2
มากกว่า 2 ชั่วโมง	7	4.4	3	2.7	-	-	3.1
รวม	158	100.0	110	100.0	52	100.0	100.0

จากข้อมูลการสำรวจ สรุปถึงความสัมพันธ์ระหว่างที่อยู่อาศัยกับแหล่งงาน ดังนี้คือ ในปัจจัยด้านที่ตั้ง ลูกจ้างสำนักรักษาความสะอาดมีแนวโน้มที่จะอาศัยอยู่ใกล้กับแหล่งงานของตนเองมากที่สุด ลักษณะที่พบคือส่วนใหญ่จะมีที่อยู่อาศัยอยู่เขตเดียวกับแหล่งงานของตน และเขตชั้นกลางเป็นเขตที่เป็นที่อยู่อาศัยของลูกจ้างสำนักรักษาความสะอาดมากที่สุด เมื่อพิจารณาร่วมกับการเดินทางจากที่อยู่อาศัย-แหล่งงาน ส่วนใหญ่จะใช้เวลาในการเดินทางไม่เกิน 1 ชั่วโมง และพาหนะที่ใช้ส่วนใหญ่คือรถโดยสารประจำทาง และลักษณะของความสัมพัทธ์นี้ ไม่มีแตกต่างกันทั้ง 3 กลุ่มเมื่อพิจารณาจากลักษณะงาน

5.4 ลักษณะที่อยู่อาศัยปัจจุบัน

จากการศึกษาที่ผ่านมา พอจะให้ภาพของการอยู่อาศัย, ฐานะทางเศรษฐกิจและความสัมพันธ์ในเชิงที่ตั้งระหว่างที่อยู่อาศัยกับแหล่งงาน สำหรับการวิเคราะห์สภาพที่อยู่อาศัยปัจจุบัน ลูกจ้างสำนักรักษาความสะอาดในส่วนนี้ ลักษณะของที่อยู่อาศัยจะแสดงออกเป็นพฤติกรรมในด้านที่อยู่อาศัยในด้านต่างๆ อาทิเช่น รูปแบบของที่อยู่อาศัย กรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยนั้นๆ และค่าใช้จ่ายในเรื่องที่อยู่อาศัย ซึ่งมีรายละเอียดในการศึกษาดังต่อไปนี้คือ

รูปแบบที่อยู่อาศัย

จากตารางที่ 5-26 ซึ่งแสดงรูปแบบหรือลักษณะของที่อยู่อาศัยของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ซึ่งลักษณะในการจำแนกประเภทของที่อยู่อาศัยตามระบบการจัดหาที่อยู่อาศัยของผู้มีรายได้น้อย (Low – Cost Housing Delivery System) โดยมีลักษณะดังต่อไปนี้คือ

ตารางที่ 5-26 ลักษณะของที่อยู่อาศัยจำแนกตามหน้าที่การงาน

ลักษณะของที่อยู่อาศัย	พนักงานกวาด		พนักงานเก็บฯ		พนักงานขับฯ		รวม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ห้องเช่าในบ้านเดี่ยว	28	20.9	17	18.2	10	21.1	17.2
ห้องเช่าในตึกแถว	24	15.2	15	13.6	8	15.4	14.7
บ้านในสลัม/ชุมชน	30	19.0	25	26.4	7	23.1	19.4
บ้านปลูกสร้างเอง	11	7.0	21	15.5	10	9.6	13.1
แฟลตสงเคราะห์ของทม	19	12.7	10	6.3	4	5.7	10.3
บ้าน/แฟลตการเคหะฯ	24	15.2	12	10.9	7	13.5	13.4
บ้าน/แฟลตของเอกชน	-	-	-	-	2	3.8	0.6
อื่นๆ(อยู่วัด/สงนง.เขตฯลฯ)	22	13.9	10	9.1	4	7.7	11.2
รวม	158	100.0	110	100.0	52	100.0	100.0

ลักษณะที่แตกต่างกันของรูปแบบที่อยู่อาศัยที่สำรวจพบในกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่อาศัยอยู่ในสลัม / ชุมชน (ร้อยละ 19.4) รองลงมาคือ ห้องแบ่งเช่าในบ้านเดี่ยว (ร้อยละ 17.2) และ อาศัยห้องแบ่งเช่าในตึกแถวอยู่ (ร้อยละ 14.7) ที่อยู่ในแฟลตของการเคหะฯ (ร้อยละ 13.4) และปลูกสร้างบ้านอยู่เอง (ร้อยละ 13.1) และในส่วนของลูกจ้างสำนักรักษาความสะอาดที่อยู่ในแฟลตสวัสดิการของกรุงเทพมหานคร คิดเป็น ร้อยละ 10.3 นอกเหนือจากนั้นได้แก่ ลักษณะบ้าน/แฟลตของเอกชนคิดเป็นเพียง ร้อยละ 0.6

ในลักษณะที่แตกต่างกันของกลุ่มตัวอย่างที่แยกแยะตามลักษณะของหน้าที่การงาน ในกลุ่มของพนักงานกวาด พบว่า ลักษณะความสำคัญของรูปแบบที่อยู่อาศัยเรียงตามลำดับมีดังนี้ คือ ส่วนใหญ่เช่าห้องแบ่งเช่าในบ้านเดี่ยว (ร้อยละ 20.9) เป็นบ้านในสลัม/ชุมชน (ร้อยละ 19.0) อาศัยห้องแบ่งเช่าในตึกแถว(ร้อยละ 15.2) อยู่แฟลตของการเคหะฯร้อยละ 15.2 ที่อาศัยแฟลตสวัสดิการของกทม. (ร้อยละ 12.7) และ บ้านปลูกสร้างเอง ร้อยละ 7.0

ส่วนในกลุ่มพนักงานขับรถเก็บขนมูลฝอย ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 26.4) อาศัยอยู่ในบ้านในสลัม/ชุมชน รองลงมาคือ ห้องเช่าในบ้านเดี่ยว (ร้อยละ 18.2) และ (ร้อยละ 15.5) ปลูกสร้างบ้านอยู่เอง อาศัยอยู่ในห้องแบ่งเช่าในตึกแถว (ร้อยละ 13.6) ส่วนในกลุ่มของพนักงานขับรถเก็บขนมูลฝอย ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในบ้านปลูกสร้างเองมากที่สุด (ร้อยละ 23.1) และบ้านในชุมชนแออัด (ร้อยละ 21.1) และมีที่อยู่ในแฟลตสวัสดิการของกรุงเทพมหานคร (ร้อยละ 5.7)

ลักษณะที่พบส่วนมากของรูปแบบที่อยู่อาศัยของลูกจ้างสำนักรักษาความสะอาด เรียงตามลำดับคือ บ้านในสลัมหรือชุมชนแออัด ห้องแบ่งเช่าในบ้านเดี่ยวหรือตึกแถว และบ้านปลูกสร้างเอง ซึ่งในรูปแบบสุดท้ายนี้พบว่าเป็นที่อยู่อาศัยของพนักงานขับรถเก็บขนและพนักงานขับรถเก็บขน ในรูปแบบของบ้านปลูกสร้างเองที่กล่าวถึงนั้นได้รับคำอธิบายว่า มีลักษณะเป็นเพิงหรือบ้านที่ปลูกสร้างอย่างง่าย ๆ โดยจะเช่าที่ดินหรือบุกรุกที่ดินเป็นส่วนใหญ่ เช่น ที่ชายคลองหรือที่รกร้างว่างเปล่าที่พบจากแบบสอบถามในเขตจตุจักร ในลักษณะที่อยู่อาศัยที่พบ จะเป็นลักษณะของที่อยู่อาศัยนอกระบบมากกว่าที่อยู่อาศัยในระบบ

ส่วนการศึกษาในอีกลักษณะหนึ่งเป็นการเปรียบเทียบรูปแบบที่อยู่อาศัยจากลักษณะการจ้างงาน ได้แก่ กลุ่มลูกจ้างประจำ และกลุ่มลูกจ้างชั่วคราว ซึ่งแสดงลักษณะความมั่นคงในการจ้างงาน ในกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ข้อมูลกลุ่มตัวอย่างจำแนกเป็น ลูกจ้างประจำ 184 คน คิดเป็นร้อยละ 57.5 และ กลุ่มลูกจ้างชั่วคราว 136 คน คิดเป็นร้อยละ 42.5 เป็นตัวแทนประชากรที่ศึกษา

ตารางที่ 5-27 ลักษณะของที่อยู่อาศัยจำแนกตามลักษณะการจ้างงาน

ลักษณะของที่อยู่อาศัย	ลูกจ้างประจำ		ลูกจ้างชั่วคราว		รวม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
ห้องเช่าในบ้านเดี่ยว	24	13.0	31	22.8	17.2
ห้องเช่าในตึกแถว	20	10.9	27	19.8	14.7
บ้านในสลัม/ชุมชน	30	16.3	32	23.5	19.4
บ้านปลูกสร้างเอง	31	16.8	11	8.1	13.1
แฟลตสงเคราะห์ของกทม.	30	16.3	3	2.3	10.3
บ้าน/แฟลตการเคหะฯ	28	15.2	16	12.1	13.4
บ้าน/แฟลตของเอกชน	2	0.1	-	-	0.6
อื่นๆ(อยู่วัด/สง.เขตฯลฯ)	20	10.9	16	12.1	11.2
รวม	184	100.0	136	100.0	100.0

ข้อสังเกตที่พบคือ ที่อยู่อาศัยของกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา เป็นที่อยู่อาศัยในลักษณะการจัดระบบของที่อยู่อาศัยของผู้ที่มีรายได้น้อยในเขตเมืองและพบในสัดส่วนที่สูงที่ลักษณะของที่อยู่อาศัยนอกระบบ และเมื่อจัดกลุ่มแยกตามลักษณะการจ้างงานแล้ว ยังพบว่าลูกจ้างชั่วคราวมีที่อยู่อาศัยนอกระบบมากกว่าลูกจ้างประจำ จึงพอจะสรุปได้ว่า ความมั่นคงในการงานก็ส่งผลต่อความมั่นคงในเรื่องที่อยู่อาศัย

ข. กรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย

สภาพภาพการเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยในปัจจุบัน พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีกรรมสิทธิ์ในการเป็นเจ้าของที่อยู่อาศัยของตนเอง โดยมีรายละเอียดในการครอบครองที่อยู่อาศัยแตกต่างกันออกไป ดังต่อไปนี้คือ (ตารางที่ 5-28)

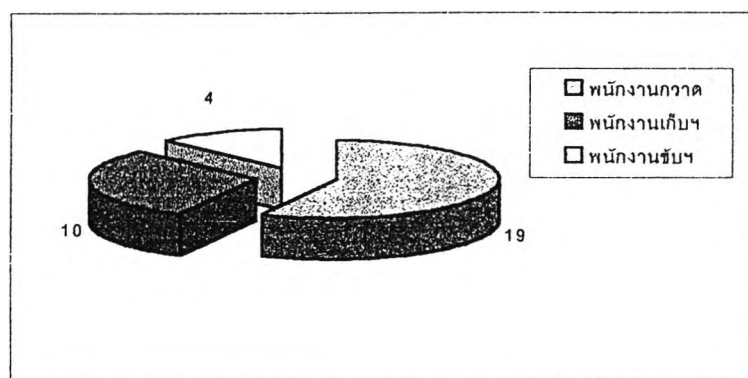
ตารางที่ 5-28 กรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยของกลุ่มตัวอย่าง

กรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย	พนักงานกวาด		พนักงานเก็บฯ		พนักงานขับฯ		รวม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
เป็นเจ้าของ	15	9.5	18	16.4	21	40.0	16.9
เช่าที่ดินปลูกบ้าน	17	10.7	11	10.0	10	19.2	11.8
เช่าบ้านทั้งหลัง	8	5.1	20	18.2	6	11.5	10.6
เช่าห้องว่าง/แฟลต/หอพัก	54	34.2	32	29.1	4	7.7	28.1
อาศัยอยู่กับเพื่อน/ญาติ	30	19.0	9	8.2	5	9.6	13.7
อยู่ในสวัสดิการ กทม.	19	12.0	10	0.9	4	7.7	10.3
อื่นๆ	15	5.0	10	0.9	2	3.8	8.4
รวม	158	100.0	110	100.0	52	100.0	100.0

ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างในด้านการครอบครองที่อยู่อาศัย หรือการมีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย พบว่า ในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด (ร้อยละ 28.1) เช่าห้องว่าง/แฟลต รองลงมาคือ เป็นเจ้าของหรือมีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง (ร้อยละ 16.9) ส่วนความสำคัญในอันดับรองลงมาเรียงตามลำดับ ได้แก่ อาศัยอยู่กับเพื่อนญาติ เช่าที่ดินปลูกบ้านอยู่ อยู่ในสวัสดิการของกรุงเทพมหานคร และ รูปแบบอื่นๆ ได้แก่ การบุกรุกที่ดินชายคลอง และอาศัยอยู่ในที่ของเขต (สำนักงานเขต) เป็นต้น

กลุ่มของตัวอย่างที่จำแนกประเภทตามลักษณะของหน้าที่การงาน ลักษณะของที่อยู่อาศัยของกลุ่มพนักงานกวาด พบว่า ลักษณะของที่อยู่อาศัยส่วนใหญ่ คือ ร้อยละ 34.5 จะอยู่อาศัยในลักษณะเช่าห้องว่างหรือแฟลต เป็นลักษณะเดียวกับของกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด รองลงมา คือ อาศัยอยู่กับเพื่อน /ญาติ ร้อยละ 19.0 (ตารางที่ 5-28) ในขณะที่กลุ่มพนักงานเก็บขนมูลฝอยพบลักษณะเช่นเดียวกัน คือ ส่วนใหญ่เช่าบ้านอยู่ ในสัดส่วนร้อยละ 29.1 ส่วนในกลุ่มพนักงานขับรถเก็บขนฯ ที่สำรวจพบจากข้อมูลลักษณะที่อยู่อาศัยในปัจจุบันของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า กลุ่มพนักงานขับรถเก็บขนมูลฝอย ร้อยละ 40 ของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มเดียวกัน มีที่อยู่อาศัยเป็นของตนเองหรือมีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยของตนเอง

แผนภูมิที่ 5-5 สัดส่วนของลูกจ้างสำนักรักษาความสะอาดที่อยู่ในอาคาร
สงเคราะห์ของกรุงเทพมหานครจำแนกตามลักษณะงาน

หน่วย : คน

ในการอยู่อาศัยในสวัสดิการของกรุงเทพมหานครที่จัดให้กับข้าราชการและลูกจ้างที่มีรายได้น้อยของกรุงเทพมหานคร ในรูปแบบของอาคารสงเคราะห์ฯ นั้น ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการสำรวจ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่อยู่ในอาคารสงเคราะห์ฯ ของกรุงเทพมหานคร ร้อยละ 10.3 ในกลุ่มของพนักงานกวาด มีสัดส่วนของการอยู่อาศัยในสวัสดิการของกรุงเทพมหานครสูงกว่ากลุ่มตัวอย่างอื่น คือ อยู่ในอาคารสงเคราะห์ฯ ของกรุงเทพมหานครในสัดส่วนร้อยละ 12.0

ในการพิจารณาด้านกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยของกลุ่มตัวอย่างที่จำแนกตามลักษณะการจ้างงาน กลุ่มตัวอย่างที่เป็นลูกจ้างชั่วคราวมีลักษณะที่เด่นชัดในเรื่องการเช่าที่อยู่อาศัยและการอาศัยอยู่กับญาติสูงกว่าในกลุ่มที่เป็นลูกจ้างประจำ (ตารางที่ 5-29)

ตารางที่ 5-29 กรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยของกลุ่มตัวอย่าง

กรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัย	ลูกจ้างประจำ		ลูกจ้างชั่วคราว		รวม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
เป็นเจ้าของ	32	17.4	16	12.1	15.3
เช่าที่ดินปลูกบ้าน	21	10.9	17	12.5	11.8
เช่าบ้านทั้งหลัง	25	13.6	10	7.4	10.6
เช่าห้องว่าง/แฟลต/หอพัก	46	25.0	52	39.4	29.7
อาศัยอยู่กับเพื่อน/ญาติ	16	8.7	28	21.2	13.7
อยู่ในสวัสดิการ กทม.	33	17.9	-	-	10.3
อื่นๆ	12	6.5	14	10.6	8.4
รวม	184	100.0	136	100.0	100.0

กลุ่มลูกจ้างประจำ ส่วนใหญ่ยังคงเป็นการครอบครองกรรมสิทธิ์ในแบบผู้มีรายได้น้อย คือเช่าไม่มีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง ในที่นี้กลุ่มลูกจ้างประจำเช่าห้องว่าง, แฟลต หรือหอพักอยู่ ในสัดส่วนร้อยละ 25.0 ในสัดส่วนที่รองลงมาคือ ร้อยละ 17.9 ของกลุ่มลูกจ้างประจำ ที่อยู่ในสวัสดิการของกรุงเทพมหานคร ส่วนร้อยละ 17.4 จึงจะมีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยเป็นของตนเอง

กลุ่มของลูกจ้างชั่วคราว พบลักษณะการเช่าเช่นเดียวกับลูกจ้างประจำ แต่อยู่ในสัดส่วนที่สูงกว่า คือ ร้อยละ 39.4 อาศัยเพื่อนหรือญาติอยู่ ร้อยละ 21.2 และที่เป็นเจ้าของ มีเพียงร้อยละ 12.1 ซึ่งตั้งข้อสังเกตจากการมีกรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยได้ว่า ความมั่นคงในด้านอาชีพมีผลต่อความมั่นคงในที่อยู่อาศัย

ค. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่

กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดที่สำรวจ พบว่า มีระยะเวลาของการอยู่อาศัยส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 3 ถึง 5 ปี คิดเป็น ร้อยละ 33.12 (ตารางที่ 5-24) และข้อมูลส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 1 –10 ปี

ตารางที่ 5-24 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่

ระยะเวลา การอยู่อาศัย	พนักงานกวาด		พนักงานเก็บฯ		พนักงานขับฯ		รวม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1 – 2 ปี	41	25.9	42	38.2	8	15.4	28.4
3 – 5 ปี	57	36.1	38	34.5	11	21.2	33.1
6 – 10 ปี	35	22.2	21	19.0	30	57.7	26.8
11 – 15 ปี	24	15.1	4	3.6	2	3.8	9.4
16 – 20 ปี	8	5.0	4	3.6	1	1.9	4.0
มากกว่า 20 ปี	-	-	1	0.9	-	-	3.1
รวม	158	100.0	110	100.0	52	100.0	100.0

การเปรียบเทียบระยะเวลาการอยู่อาศัยในแต่ละช่วงเวลาของกลุ่มตัวอย่าง ในกลุ่มตัวอย่างพนักงานขับรถเก็บขนฯ จะมีลักษณะส่วนใหญ่ของระยะเวลาการอยู่อาศัยที่สำรวจพบในช่วงเวลา 6 –10 ปี มากที่สุด

ตารางที่ 5-25 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่

ระยะเวลา การอยู่อาศัย	ลูกจ้างประจำ		ลูกจ้างชั่วคราว		รวม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
1 – 2 ปี	39	21.2	52	38.2	28.4
3 – 5 ปี	65	35.3	41	30.1	33.1
6 – 10 ปี	40	21.7	26	19.1	26.8
11 – 15 ปี	16	8.7	14	10.3	9.4
16 – 20 ปี	10	5.4	3	2.2	4.0
มากกว่า 20 ปี	1	0.5	-	-	0.3
รวม	184	100.0	136	100.0	100.0

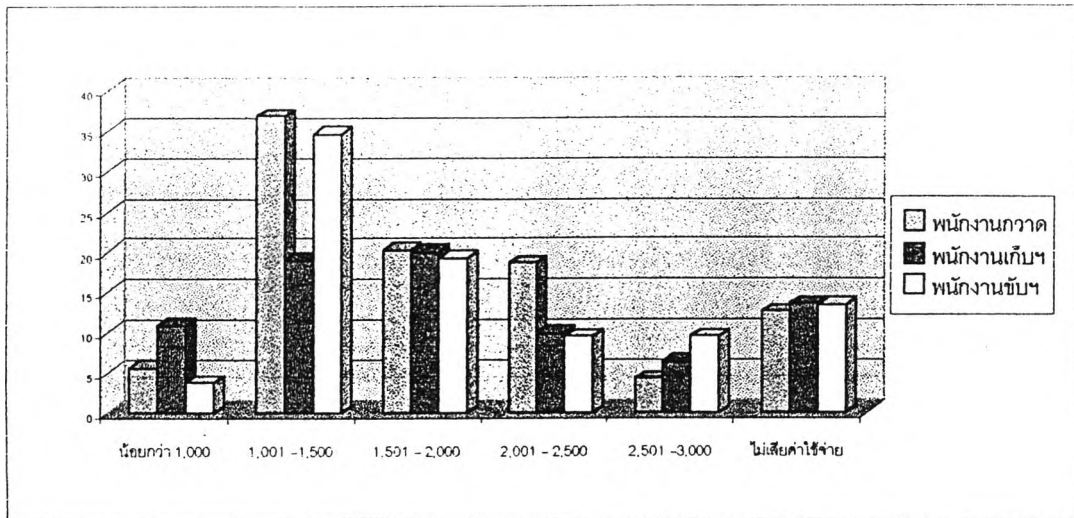
ง. ค่าใช้จ่ายด้านที่อยู่อาศัย

การพิจารณาค่าใช้จ่ายในด้านที่อยู่อาศัยของลูกจ้างสำนักรักษาความสะอาด จากลักษณะงานและลักษณะการจ้างงาน พบว่า ค่าใช้จ่ายในด้านที่อยู่อาศัยจะไม่เกินไปกว่า 3,000 บาท ซึ่งส่วนใหญ่จะอยู่ระหว่าง 1,000 ถึง 1,500 บาท (ร้อยละ 30.5) และ 1,500 บาท ถึง 2,000 บาท (ร้อยละ 21.8) เมื่อพิจารณาความแตกต่างระหว่างกลุ่มในด้านลักษณะงาน ภาระค่าใช้จ่ายด้านที่อยู่อาศัยค่อนข้างมีลักษณะที่ใกล้เคียงกัน

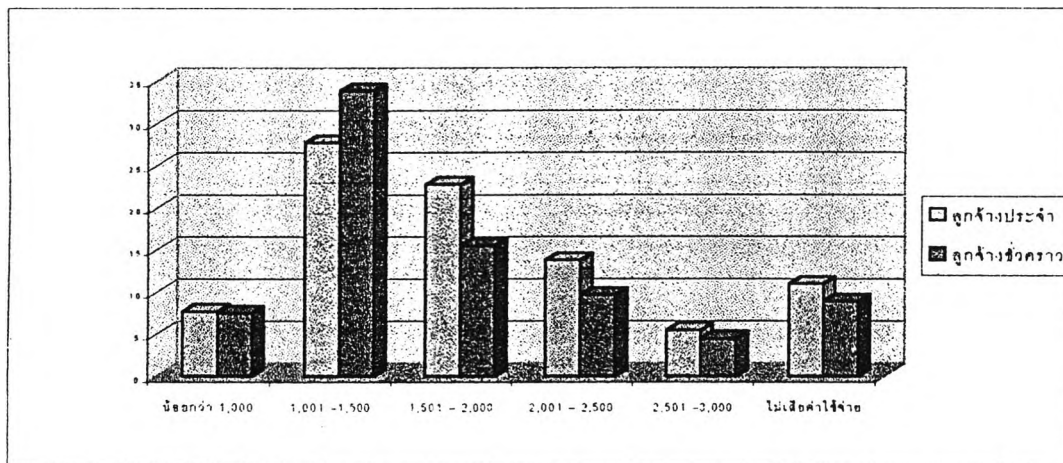
ตารางที่ 5-26 ค่าใช้จ่ายด้านที่อยู่อาศัย

ค่าใช้จ่ายด้าน ที่อยู่อาศัย	พนักงานกวาด		พนักงานเก็บฯ		พนักงานขับฯ		รวม
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	
น้อยกว่า 1,000	9	5.7	12	11.0	2	3.8	7.5
1,001 – 1,500	58	36.7	21	19.0	18	34.6	30.5
1,501 – 2,000	32	20.2	23	20.0	10	19.2	21.8
2,001 – 2,500	14	18.6	12	10.0	5	9.6	11.8
2,501 – 3,000	7	4.3	4	6.4	5	9.6	4.9
มากกว่า 3,000	-	-	-	-	-	-	0.0
ไม่เสียค่าใช้จ่าย	20	12.6	15	13.6	7	13.5	10.8
ไม่ตอบ	18	11.4	23	20.9	5	9.6	12.7
รวม	158	100.0	110	100.0	52	100.0	100.0

ที่มา จากการสำรวจ

แผนภูมิที่ 5-6 เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายด้านที่อยู่อาศัยจากลักษณะงาน

แผนภูมิที่ 5-7 เปรียบเทียบค่าใช้จ่ายด้านที่อยู่อาศัยจากลักษณะการจ้างงาน

5.5 ปัจจัยสำคัญในการอยู่อาศัยในปัจจุบัน

ซึ่งในการพิจารณาเกี่ยวกับปัจจัยสำคัญในการอยู่อาศัยของลูกจ้างสำนักรักษาความสะอาดในปัจจุบัน ให้ความสำคัญกับปัจจัยในการอยู่อาศัยในปัจจุบันตามลำดับอย่างไร โดยการศึกษาได้แยกพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้

ปัจจัยเกี่ยวกับโอกาส ในการอยู่อาศัย	1. เป็นที่อยู่เดิมของตนเอง 2. ราคาเช่าที่ดิน/บ้านถูก 3. ขนาดของห้องเหมาะสม
ปัจจัยเกี่ยวกับงาน (Job Opportunity)	4. ใกล้แหล่งงานของตน 5. ใกล้แหล่งงานของคนในครอบครัว
ปัจจัยเกี่ยวกับการเดินทาง (Transportation)	6. การเดินทางสะดวก
ปัจจัยเกี่ยวกับความสะดวก ในการเข้าถึงบริการขั้นพื้นฐาน (Facilities and Utilities Accessibility)	7. ใกล้ตลาด ย่านการค้า 8. ใกล้โรงเรียนของลูก 9. สิ่งแวดล้อมดี สาธารณูปโภคพร้อม
ปัจจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ ทางสังคม (Social Relationship)	10. มาอยู่กับเพื่อน/ครอบครัว 11. เพื่อนบ้านอยู่ในสังคมเดียวกัน

จากนั้น ใช้วิธีการที่ให้ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบในปัจจัยต่างๆ โดยเรียงลำดับความสำคัญ และอาศัยการให้ค่าคะแนนแบบถ่วงน้ำหนัก (Weighting Score) สำหรับการพิจารณาเปรียบเทียบความสำคัญของแต่ละปัจจัย (ตารางที่ 5-28)

ตารางที่ 5-28 ลำดับความสำคัญของปัจจัยในการอยู่อาศัยในปัจจุบัน

เหตุผลในการเลือกที่อยู่ อาศัยปัจจุบัน	ลำดับความสำคัญ					ไม่ให้ความสำคัญ	รวม	Index Value	Rank
	1 (%)	2 (%)	3 (%)	4 (%)	5 (%)				
1. เป็นที่อยู่เดิม/ไม่เสียค่าใช้จ่าย	5.9	9.8	15.1	5.6	3.9	59.7	100.0	1.29	5
2. ราคาเช่าที่ดิน/บ้านถูก	9.0	18.3	15.9	5.1	3.4	48.3	100.0	1.80	2
3. ขนาดของห้องเหมาะสม	6.8	9.3	10.0	3.9	2.7	67.3	100.0	1.12	6
4. ใกล้แหล่งงานของตน	31.5	11.5	6.1	1.7	1.7	47.5	100.0	2.27	1
5. ใกล้แหล่งงานของคน ในครอบครัว	3.7	5.9	12.4	9.8	5.4	62.8	100.0	1.04	7
6. การเดินทางสะดวก	15.4	14.4	8.1	3.4	0.7	58.0	100.0	1.66	4
7. ใกล้ตลาด ย่านการค้า	7.3	6.3	5.9	3.2	1.5	75.8	100.0	0.87	8
8. ใกล้โรงเรียนลูก	9.0	14.6	15.4	9.8	3.2	48.0	100.0	1.72	3
9. สภาพแวดล้อมดี มี สาธารณูปโภค	2.0	2.7	3.4	0.5	0.7	90.7	100.0	0.32	10
10. มาอยู่กับเพื่อน/ครอบครัว/	4.6	0.0	0.6	0.0	0.2	94.6	100.0	0.26	11
11. เพื่อนบ้านอยู่ในสังคมเดียวกัน	5.6	1.5	0.2	0.5	0.2	92.0	100.0	0.36	9
12. อื่นๆ	4.6	0.0	0.6	0.0	0.2	94.6	100.0	0.26	12

ซึ่งในการพิจารณาเกี่ยวกับปัจจัยในการอยู่อาศัยในปัจจุบันพบว่า ลำดับความสำคัญของปัจจัยในการอยู่อาศัย เรียงลำดับ ดังนี้คือ

- ใกล้แหล่งงานของตน กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับปัจจัยด้านงาน (Job Opportunity) สูง กล่าวคือ ต้องการมีที่อยู่อาศัยใกล้แหล่งงาน
- ราคาเช่าที่ดิน/บ้านถูก เป็นโอกาสในการครอบครองที่อยู่อาศัย ที่ต้องการให้มีภาระค่าใช้จ่ายในด้านที่อยู่อาศัยที่ไม่สูงมากเกินไป
- ให้ความสำคัญกับโรงเรียนของลูก ซึ่งเห็นว่าเป็นสาธารณูปโภคที่สำคัญ
- การเดินทางสะดวก

ส่วนปัจจัยที่ผู้อยู่อาศัยให้ความสำคัญในลำดับรองลงมา คือ

- เป็นที่อยู่เดิม/ไม่เสียค่าใช้จ่าย
- ขนาดของห้องเหมาะสม
- ใกล้แหล่งงานของคนในครอบครัว
- ใกล้ตลาด/ย่านการค้า
- สภาพแวดล้อมดี มีสาธารณูปโภคพร้อม
- มาอยู่กับเพื่อน/ครอบครัว

ต้นฉบับ หน้าขาดหาย